

A Győri Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Győrött, 2015. évi május hó 6. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

Í t é l e t e t :

Az emberölés bűntettének kísérlete miatt **vádlott** ellen indult büntetőügyben a Veszprémi Törvényszék 2015. január 28. napján kelt 10.B.875/2013/22. számú ítéletét annyiban változtatja meg, hogy

a vádlott által elkövetett élet elleni bűncselekményt emberölés bűntette kísérletének (Btk. 160. § (1) bekezdés) minősíti.

Egyebekben helybenhagyja az elsőfokú bíróság ítéletét.

Kötelezi a vádlottat a másodfokú eljárásban felmerült 10.000 (tízezer) Ft bünygyi költség megfizetésére külön felhívásra az állam javára.

I n d o k o l á s :

A Veszprémi Törvényszék a 2014. március 27. napjától 2015. január 28. napjáig tartó nyilvános tárgyalássorozat alapján meghozott, és 2015. január 28. napján kihirdetett, 10.B.875/2013/22. számú ítéletével bűnösnek mondta ki **vádlottat erős felindulásban elkövetett emberölés bűntettének kísérletében** (Btk.161.§), egyúttal a Pápai Járásbíróság 11.B.323/2012/14. számú, illetőleg a Veszprémi Törvényszék mint másodfokú bíróság 2.Bf.448/2013/5. számú, 2014. május 8. napján jogerős ítéletének próbára bocsátást kimondó rendelkezését hatályon kívül helyezve a vádlottal szemben korábban alkalmazott 1 évi próbára bocsátást megszüntette.

A bűnösség megállapításával érintett bűncselekményért, valamint a próbára bocsátással kapcsolatos lopás vétségének kísérlete (Btk.370. § (1) és (2) bekezdés b.) pontjának b,c alpontja) miatt is a vádlottat halmazati büntetésül 5 év börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre, mellékbüntetésként 5 év közügyektől eltiltásra ítélte.

Meghatározta a feltételes szabadságra bocsáthatóság legkorábbi időpontját, és részint a lefoglalás megszüntetése és megsemmisítés elrendelése, részben pedig elkobzás útján rendelkezett az eljárás során lefoglalt bűnjelek további sorsáról. A bűnösnek kimondott vádlottat kötelezte a büntetőeljárás során felmerült bünygyi költség viselésére.

A törvényszék ítélete ellen az elsőfokon eljáró ügyész a vádlott terhére súlyosítás, a váddal egyező minősítés, hosszabb tartamú fő - és mellékbüntetés kiszabása érdekében jelentett be fellebbezést, míg **vádlott** és védője enyhítés érdekében terjesztett elő jogorvoslati kérelmet.

A Győri Fellebbviteli Főügyészség a Bf.60/2015/1-I. számú átiratában az ügyészi fellebbezést helyes indokainál fogva fenntartva a védelmi jogorvoslati kérelmeket nem tartotta megalapozottnak. Álláspontja szerint az elsőfokon eljáró bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokat megfelelően összevetette, majd az ítélet indokolásában kellő részletességgel bemutatott mérlegelő tevékenysége eredményeként túlnyomórészt megalapozott tényállást állapított meg. Abból azonban mellőzni kell az 1. tényállási pont utolsó bekezdésének a lehetséges következmények vádlott általi felmérésének hiányára illetőleg az azokba történő belenyugváásra vonatkozó részeket.

A tényállásból a vádlott bűnösségére vont következtetés okszerű, a bíróság helytállóan állapította meg, hogy a vádlott szándéka túlmutat a testi sértés okozásán, és eshetőlegesen magatartása a sértett élete ellen irányult, javára jogos védelmi helyzet sem állapítható meg.

A bűncselekmény minősítésénél azonban a törvényszék tévedett. Az emberölés privilegizált esetének feltétele a méltányolható okból származó erős felindulás hatása alatti elkövetés, ezen kritériumok pedig nem állapíthatóak meg. Egyrészt a vádlottat a sértetti oldalról nem érte olyan jelentős érdeksérelem, amely indulatának méltányolható okaként elfogadható lenne, másrészt az összes körülmény alapján az a következtetés sem vonható le, hogy a terhelt tudatszűkült állapotba került volna, legfeljebb az rögzíthető, hogy elkeseredettségében egy énidegennek nem tekinthető, túlméretezett cselekménnyel reagált.

A büntetés kiszabása körében a részletesen felsorolt súlyosító körülmények nyomatkára figyelemmel az ügyész az irányadó középértéket megközelítő tartamú halmazati büntetés kiszabására tett indítványt.

Összefoglaló indítványában a fellebbezésekkel támadott ítélet Be.372. § (1) bekezdése alapján történő megváltoztatását indítványozta, a terhelt cselekményének emberölés alapesete kísérleteként történő minősítését, a tényállás és a jogi indokolás helyesbítését követően hosszabb tartamú börtönbüntetés és mellékbüntetés alkalmazását tartotta szükségesnek.

A másodfokú nyilvános ülésen megtartott perbeszédében a fellebbviteli főügyészség képviselője az átiratban foglaltakat fenntartva a részletes érvelését nem kívánta megismételni, rámutatott azonban arra, hogy a törvényszék a vádlott ténybeli beismerő vallomását a tanúk vallomásaival, a nyomozási cselekményekről készült jegyzőkönyvek adataival, a fényképmelléklet körülményeivel, illetve a szakértői vélemények megállapításaival megfelelően vetette össze, és az átiratában kifogásoltak kivételével megalapozott tényállást is állapított meg. Téves ténybeli következtetést vont le azonban a vádlott egyidejű erős felindultságára, illetőleg a lehetséges következmények felmérésének hiányára nézve.

Az ügyész perbeszédében részletesen elemezte az emberölés privilegizált esetének megállapíthatóságát megalapozó kritériumokat, érvelése szerint ezek nem állapíthatóak meg. A terhelt már élethelyzete miatt is indulatos volt, mélyen elkeseredett, hosszabb ideig hajléktalan életmódot kellett folytatnia, míg a sértett szívességi lakáshasználóként befogadta az otthonába. Ezt követően az együttélésük konfliktusoktól terhes volt, a sértett a vádlottat többször felszólította az ingatlan elhagyására, így ez a vádlottat az adott napon sem érthette váratlanul. Összességében sem mutatható ki olyan súlyosan kifogásolható sértetti magatartás, vagy a személyéhez fűzhető súlyos érdeksérelem, amely méltányolható okot alapozna meg a vádlotti magatartás tekintetében, illetőleg a terhelti erős felindultság megállapításához támpontot jelentene.

Az ügyészi álláspont szerint a terheltet elsősorban a bosszú, a visszavágás szándéka motiválta, a könnygázspray beszerzése arra utal, hogy a vádlott a konfliktus erőszakos rendezésére készült, mintegy a kedvező alkalmat várva csak a sértetten való elégtétel vételre. Nem látta bizonyíthatónak a vádlott aktuális tudatszűkült állapotának fennálltát sem.

Minderre figyelemmel a főügyészségi átiratban részletezett összegző indítvány tartalmát maradéktalanul fenntartotta.

A védő a másodfokú nyilvános ülésen megtartott perbeszédében nem értett egyet a fellebbviteli főügyészség átiratában foglaltakkal, álláspontja szerint az erős felindultságot az elsőfokon eljáró bíróság részletesen és a jogszabályoknak, az ítélkezési gyakorlatnak megfelelően indokolta, nincs szükség sem az ítéleti tényállás, sem pedig az azzal kapcsolatos jogi indoklási részek helyesbítésére, módosítására.

A védelmi álláspont szerint a vádlott sértetti ingatlanba történő befogadására figyelemmel sem mutatható ki sértetti nagyvonalúság vagy szívességtétel, hiszen egyrésztől kettőjük közül csak a vádlott dolgozott, ő gondoskodott a háztartás fenntartásáról, és ő tartotta el egyedül a sértettet, akit nem megfelelő munkavégzése, illetve folyamatos ittassága miatt a vádlott által szerzett munkahelyéről is elbocsátottak, ezen túlmenően a sértett több alkalommal is súlyosan kifogásolható, agresszív magatartást tanúsított védencével szemben, többször bántalmazta, megalázó módon bánt vele, így nem tartható az utóbbiakkal ellentétes ügyészi hivatkozás sem.

A vád álláspontjával szemben a vádlott nem készült a kétségtelenül fennálló nézeteltérések erőszakos lerendezésére, a nem cáfolható tények szerint alappal tartott a sértett agresszív magatartásától, pusztán önvédelemből szerezte be a könnygázsprayt. Rámutatott arra is, hogy az ügyészség különösen a vádlott tudatszűkült állapotba kerülésével kapcsolatos tényállásrész tekintetében gyakorlatilag az elsőfokú bíróság által helytállóan elvégzett mérlegelést támadja, azaz a megalapozott tényállás mellett jogilag tilalmazott módon a bizonyítékok felülmérlegelését kéri a másodfokú bíróságtól.

A fentiekben túlmenően a nyomozati munka védencére nézve hátrányos irányát kifogásolta. Rámutatott arra, hogy a terhelt sértett általi fojtogatása mint a vád tárgyává tett cselekmény előzménye már a nyomozás során is felmerült, a habitusa miatt védenca alappal tartott a sértettől, a sprayt kifejezetten a saját testi épségének védelme érdekében használta, azaz a jogtalan támadás miatt a terhelt részéről fennállt a jogos védelmi helyzet, amely csak a sértett földre kerülése után szűnt meg, az azt követően történtek tekintetében tehát a vádlott javára már nem értékelhető.

A védenca terhére rótt cselekmény minősítésével összefüggésben három lehetséges irányt jelölt meg, az emberölés büntette kísérletének, az erős felindulásban elkövetett emberölés büntette kísérletének, illetőleg az életveszélyt okozó testi sértés büntettének megállapíthatóságát. Az elsőfokú bíróság ítélete azonban gyakorlatilag semminemű indokolást nem tartalmaz arra vonatkozóan, hogy az életveszélyt okozó testi sértés büntette helyett miért az ölési cselekmény (privilegizált esetének) kísérlete került megállapításra, ezzel összefüggésben a védelem utalt a 3/2013. Büntető jogegységi határozat I/1. és I/4. pontjaiban kifejtettekre.

Fentiek alapján arra a következtetésre jutott, hogy jelen ügyben nincs hiteltérdemlő bizonyíték arra nézve, hogy a védenca aktuális szándéka túlmutatott a testi sértés okozásán, és eshetőleg jelleggel az élet kioltására irányuló szándéka is fennállt. Az indokolási hiányosságok miatt tehát alappal merül fel a Be.373.§ (1) bekezdés III./a. pontjának alkalmazása arra tekintettel, hogy az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettségének olyan mértékben nem tett eleget, hogy emiatt az ítélet felülbírálatra alkalmatlan.

Utóbbi hivatkozását a védelem kérte elsődleges indítványaként kezelni, másodlagos kérelme pedig arra irányult, hogy az aktuális ölési szándék bizonyítottságának hiánya okán a másodfokon eljáró bíróság a cselekmény minősítését változtassa meg, és a törvényszék által élet elleniként értékelt cselekményt életveszélyt okozó testi sértés büntettének minősítse, egyúttal az erős felindultsági állapotban történt megvalósítást nyomatékos enyhítő körülményként értékelje. Utóbbira figyelemmel a védelem szükségesnek látta az elsőfokon kiszabott büntetés jelentős mérséklését.

Az utolsó szó jogán tett nyilatkozatában a terhelt rámutatott arra, hogy az általa elkövetett cselekmény nem előre kitervelt dolog volt a részéről. Aznap reggelire szokásának megfelelően élelmiszert vásárolt a sértett részére is, ezt követően merült fel a fűnyíró megélezésének igénye, mire pedig ismét visszatért, a sértett a vásárolt élelmiszert megette, a ruháit pedig kidobta az udvarra. Hivatkozott arra is, hogy a sértettet az italozó életmódja miatt a munkahelyről is kirúgták, korábban bántalmazta már őt, vele szemben fenyegető magatartást is tanúsított, egy késsel levágta róla a pólóját. Egyébiránt mindenkivel szemben agresszív volt, őt pedig korábban egyetlen alkalommal sem szólította fel a házának elhagyására. Adott napon megölni nem akarta, a sértett támadt rá, a korábbi megverése okán tartotta magánál és használta ekkor a gázsprayt.

Hivatkozott az egészségi állapotának megromlására, illetőleg az idegproblémái miatt a dobai, sümegi gyógykezelésére.

Az ítéletábra a vádlói és a védői oldalról bejelentett fellebbezésekre, a fellebbviteli főügyészség átiratában foglaltakra, valamint a nyilvános ülésen elhangzottakra figyelemmel a Be.348.§ (1) bekezdése alapján a Veszprémi Törvényszék ítéletét az azt megelőző bírósági eljárással együtt, teljes terjedelmében felülbírált.

Ennek eredményeképpen a másodfokon eljáró bíróság olyan eljárási szabálysértést illetőleg megalapozottsági hibát nem észlelt, amely akadályát képezte az érdemi felülbírálatnak, s egyúttal az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését tette szükségessé.

Az ügyészi fellebbezés és főügyészségi indítvány megalapozott.

A büntetőeljárás elsőfokú bírósági szakasza a Pápai Járásbíróságon indult a Pápai Városi Ügyészség B.483/2012/6. -I. számú vádirata alapján, amely a vádlott terhére rótt cselekményt az elkövetéskor hatályos Btk.170.§ (2) bekezdése szerint minősülő súlyos testi sértés büntettének minősítette.

Eljárása során a Pápai Járásbíróság kihallgatta a vádlottat, a tárgyalás anyagává tette a nyomozati beismerő vallomását, sort kerített a sértett kihallgatására is, megkísérelte szembesítések útján feloldani a felmerült ellentmondásokat, eleget tett a tanúkihallgatási kötelezettségének, ennek keretében **1. tanú, 2. tanú és 3. tanú** vallomástételére is sor került. A bíróság elrendelte a sértett sérüléseire vonatkozóan igazságügyi orvosszakértői vélemény beszerzését, illetőleg igazságügyi elmeorvos szakértőket is bevont az eljárásba. Fentiek eredményeképpen tisztázta, hogy a sértettnél a koponyaűri vérzés következtében életveszélyes állapot állt elő, a szaglászavesztésben a koponyatrauma részoki szerepe ugyan felmerült, kétséget kizáróan azonban nem volt igazolható, ugyanakkor a koponyacsont hiánya maradandó fogyatékossgot okozott, illetőleg a terhelt elkövetéskori és a vizsgálat idején fennálló teljes beszámítási képessége is megállapítható volt.

Az életveszélyt okozó testi sértés büntettére történt ügyészi vádmódosítást követően a büntetőügy áttételre került a Veszprémi Törvényszékhez, amely az eljárása során ismételten kihallgatta a vádlottat, sort kerített a nyomozati vallomásának, illetőleg a pápai eljárás során tett nyilatkozatainak ismertetésére is. Nagy részletességgel kihallgatta **1. tanú, 2. tanú, 3. tanú** tanúkat, illetőleg **sértett** kihallgatása is megtörtént, a törvényszék gondoskodott az igazságügyi orvosszakértői vélemény szükségessé váló kiegészítéséről is, amelynek eredménye, illetőleg az orvosszakértő tárgyalási meghallgatása alapján sor került az újabb ügyészi vádmódosításra, emberölés alapesetének kísérletére. E körben a vád Be.310.§ (1) bekezdése szerinti megváltoztatására figyelemmel az elsőfokú bíróság mindenben helyesen járt el, mikor a Be.310. § (2) bekezdése alapján a védelmi indítványokra figyelemmel, a védelem előkészítése érdekében a tárgyalást elnapolta, ugyanakkor tévesen nem a jelenlétükben, hanem az eljárása utolsó szakaszában kerített sort a kihallgatott tanúk nyomozati vallomásainak ismertetésére, tárgyalás anyagává tételére, az ezzel kapcsolatos eljárási mulasztás azonban csak relatív jellegű, nyilvánvalóan az eljárás lefolytatására és az ügy érdemére nem hatott ki, és az elsőfokú ítéletet eljárási szempontból nem tett felülbírálatra alkalmatlanná.

A bizonyítási eljárás során sor került még **4. tanú** közvetlen, tárgyalási kihallgatására, a szükségesnek mutakkozó szembesítések lefolytatására, valamint a rendelkezésre álló okirati bizonyítékok megfelelő ismertetésére is.

A fentiekre figyelemmel az elsőfokon eljáró bíróság az ügyfelderítési kötelezettségét teljesítette, a tárgyalás anyagává tett minden olyan bizonyítékot, amely a megalapozott tényállás megállapításához szükséges volt, és nem vétett olyan eljárási hibát, amely az érdemi másodfokú felülbírálatot megakadályozta volna.

A megállapított tényállás összhangban áll az okszerűen értékelt bizonyítékokkal, így azt túlnyomórészt a felülbírálat során is irányadó volt, az csupán az iratok tartalma alapján az alábbiak szerint szorul helyesbítésre és kiegészítésre a Be.352.§(1) bekezdés a.) pontja alkalmazásával:

- az ítélet tábla az elsőfokú ítélet második oldalán, a határozat indokolás részének a vádlott személyi adataival, előéleti előzményeivel és a terhelt beszámítási képességének teljességével kapcsolatos megállapításait is a törvényszék által megállapított ítéleti tényállás integráns részének tekinti, egyúttal a vádlott előéleti adatait azzal pontosítja, miszerint a Veszprémi Városi Bíróság a 2007. március 9. napján jogerőre emelkedett, 10.Fk.2055/2003. számú ítéletével garázdaság büntette és aljas indokból elkövetett könnyű testi sértés büntette miatt ítélte a vádlottat 10 hónap - végrehajtásában 2 évi próbaidőre felfüggesztett - börtönbüntetésre. Elkövetési idő: 2003. április 20.
- az ítélet tábla az ítéleti tényállás 1. pontjából az elsőfokú ítélet 5. oldalának 3. bekezdésében foglaltakat mellőzi, és egyúttal a jelzett részt a jogi indokolás elidegeníthetetlen részeként kezeli, azzal, hogy az itt tett megállapítások az ítéleti indoklás 8. oldalának 5. bekezdésében részletezettekhez megfelelően igazodnak.
- az ítélet tábla az elsőfokú ítélet 1. pontjából a határozat 5. oldalának 5. bekezdése második tagmondatát mellőzi, a jelzett rész a félreérthető megfogalmazása miatt ellentmondásban állónak mutatkozik az első tagmondatban foglalt helytálló ténymegállapítással. A törvényszék a terhelti beszámítási képesség teljességének megőrzöttsége mellett az élelektani alapon kialakult fiziológiai affektusnak a meggondolás, a józan megfontolás szokásos módját lehetetlenné tévő, az elkövető belső egyensúlyának megbomlásához vezető hatására kívánt rávilágítani, olyan megfogalmazásban azonban, amely a következmények felismerésének képességét is kétségessé teszi, és ilyen módon helytelen ténybeli következtetést tartalmaz.

A fentiek szerint történt helyesbítésekkel és kiegészítésekkel, az iratok tartalma alapján, illetőleg a helytelen ténybeli következtetések mellőzése útján az ítéleti tényállás immár teljes mértékben megalapozottá vált, az a bizonyítás anyagának megfelelő, amely mentes a Be.351. § (2) bekezdésében írt hiányosságoktól, ilyen módon az ítélet tábla a Be.352.§(2) bekezdése szerint a helyesbített ítéleti tényállás alapján bírálta felül az elsőfokú ítéletet.

A megalapozott tényállás megállapításához szükséges bizonyítékok maradéktalan feltárását követően az elsőfokon eljáró bíróság a számba vett bizonyítékokat hiánytalanul értékelési körébe vonta, foglalkozott azokkal az adatokkal és körülményekkel, amelyek az ügy ténybeli és jogi megítélésében az érdemi kérdések megnyugtató tisztázásához szükségesnek mutatkoztak. Felsorakoztatta és egymáshoz kapcsolta a rendelkezésre álló és több vonatkozásban is ellentmondásos bizonyítékokat, amelyek egymásra figyelemmel történő értékeléséből az is kiolvasható, hogy mire alapozta az adott tényállási részeket.

A törvényszék a rendelkezésre álló bizonyítékokat, illetőleg az azokon nyugvó ténykörülményeket okszerűen, logikai hibáktól mentesen értékelte. Helytállóan vette számba a terhelt, a sértett, **3. tanú, 1. tanú, 2. tanú** tanúk vallomásainak tartalmát és érdemét, ezeket megfelelően összevetette egymással, a szakértői vélemények és kiegészítéseik megállapításaival illetőleg a rendelkezésre álló okirati bizonyítékokkal, és helyesen ismerte

fel, hogy a személyi bizonyítékok körében lényegi ellentmondások állapíthatók meg, melyeket a rendelkezésére álló eszközökkel megkísérelt feloldani.

A törvényszék a mérlegelése során feltárta, hogy **vádlott** védekezése mely vonatkozásokban volt önellentmondásos, a sértett által történt fojtogatására vonatkozó utólagos állításait **3. tanú** következetlen, többször módosított előadásai sem tudták hitelt érdemlően alátámasztani. A vádlott és fia érdemi nyilatkozatai között egy, a bűncselekményi helyszínen, mintegy 10 percnyi időtartamban lefolytatott telefonbeszélgetés, illetőleg a verekedő felek szétválasztására irányuló kísérlet vonatkozásában az eljárás során feloldhatatlan ellentmondás volt feltárható. Ezzel szemben az egyik félhez sem köthető, minden szempontból érdektelennek és elfogulatlannak tekinthető **1. tanú** vallomása jelenthetett kizárólagosan objektív támpontot a helyszínen történtek megfelelő értékeléséhez. A törvényszék a tényállás megállapítása során helytálló értékelést fűzött ahhoz a körülményhez, hogy a vádlott sértett általi fojtogatásának mint az előzmények szempontjából nagy fontossággal bíró ténynek korábbi, illetőleg kezdetektől történő említése a vádlott és fia részéről is elmaradt, illetőleg csak más összefüggésben került meghivatkozásra. Mindennek alapján a törvényszék helyesen állapította meg annak bizonyíthatósága hiányát, hogy a vádlottat a sértett közvetlenül a terhelti magatartást megelőzően fojtogatta volna, s egyúttal helyénvaló módon következtetett arra, hogy a sértetti tetteles magatartás kimerült a vádlott ruházatának a mellkasánál történt megragadásában és **vádlott** megrángatásában.

Az elsőfokon eljáró bíróság helyes indokolást fűzött ahhoz is, milyen szempontok alapján, mely bizonyítékok figyelembe vételével állapította meg kétséget kizáró módon a vádlott becsületének csorbítására alkalmas kifejezések sértett általi használatát.

Okszerűen indokolta azt is, hogy a történeti tényállás lényegét képező bántalmazás konkrét lefolyása, és a vádlott által okozott sérülések keletkezése, jellege és érdemi kihatása vonatkozásában a terhelti vallomáson túlmenően a sértetti előadásokat, illetőleg **3. tanú** és az érdektelen szemtanú, **1. tanú** lényegileg egybehangzó vallomását vette alapul, amelyet az egyéb hitelt érdemlő bizonyítékok, elsősorban az igazságügyi orvosszakértői vélemény és annak kiegészítése is megfelelően alátámasztott.

A fentiekből is következően a terhelti védelem másodfokú nyilvános ülésen előterjesztett fellebbezési érvelése túlnyomórészt, illetőleg az ügyészi okfejtés részben az elsőfokú bíróság által helytállóan számba vett és megfelelően részletezett, majd logikus gondolatmenettel és alapjaiban helyes érveléssel is alátámasztottan, helyénvaló módon értékelt bizonyítékok felülmérlegelését célozta (többek között a vádlott sértett általi, előzményi cselekményként állított fojtogatása tekintetében, másrésről a vádlott aktuális tudatszűkült állapota, fiziológiai affektust kiváltó felindultsága vonatkozásában), amelyre azonban a Be.352.§(3) bekezdésében megfogalmazott törvényi tilalom folytán a másodfokú eljárásban - a döntőrészen megalapozottan megállapított tényállás mellett - nem kerülhetett sor.

A megalapozott tényállás alapján az elsőfokon eljáró bíróság helytálló következtetést vont le a terhelt bűnösségére, a cselekményének minősítése azonban nem bizonyult minden szempontból helyénvalónak.

A törvényszék a jogos védelmi helyzettel kapcsolatos terhelti védekezést nem fogadta el, ezzel összefüggésben érdemében is helytálló, differenciált megközelítéssel értékelte a sértett súlyos bántalmazásához vezető folyamatot és annak alakulását, végsősoron azonban az ítéletének 9. oldala 1. bekezdésében arra a végkonklúzióra jutott, hogy miután a terhelt nyakának megragadása és fojtogatása nem nyert bizonyítást, így a jogos védelmi helyzet **kezdeti fennállása** sem volt megállapítható.

Az elsőfokú bíróság álláspontjával szemben az ítéletábra megítélése szerint a vádlotti ruházat tényállás szerinti megragadása mint tetteges becsületsértés, illetőleg a becsület csorbítására alkalmas kijelentések használata olyan, személy elleni jogtalan támadásnak minősül, amely megalapozza a jogos védelmi helyzet fennálltát és megállapíthatóságát, az ilyen irányú jogtalan támadással szemben is helye van védekezésnek. Megállapítható azonban az is, hogy a sértett földre kerülését követően a jogos védelmi helyzet megszűnt, ezután az ilyenirányú terhelti hivatkozás már nem foghat helyt, hiszen - amint erre a törvényszék is helyesen utalt - semminemű érdemleges és egyben bizonyítható adat nem volt feltárható arra nézve, hogy a sértett támadó szándéka, annak lehetősége, vagy egyáltalán ezeknek látszata továbbra is fennállt volna, ez pusztán utólagos feltételezés a terhelt részéről. A vádlott tehát a jogtalan sértetti támadás megszűnése után hajtotta végre felindult állapotban az ölésre irányuló cselekményt, azaz a jogos védelem kereteinek időbeli túllépéséről van szó.

Az irányadó tényállás alapján a törvényszék helytállóan vont következtetést a terhelt cselekménye elkövetésekor fennálló aktuális ölési szándékára nézve.

Ekörben az ítéletábra nem osztotta a terhelti védelemnek a 3/2013. Büntető jogegységi határozat kapcsolatos pontjaira való hivatkozását, és az élet kioltására irányuló cselekmény helyett az életveszélyt okozó testi sértés büntette megállapíthatóságával összefüggő okfejtését.

Az emberölés, illetőleg ennek kísérlete esetén az elkövető tudata átfogja a sértett halála bekövetkezésének lehetőségét, és ezt kívánja, vagy ebbe belenyugszik. Ezzel szemben az életveszélyt okozó testi sértés esetében az elkövető szándéka csupán testi sérülés előidézésére irányul. Az életveszélyt okozó testi sértésnél a szándék kiterjedhet az eredményre, de lehetséges e vonatkozásban a gondatlanság fennállta is. Az elkövetés időpontjában fennálló tudati állapot tisztázásánál jelentős mértékben a kívülvilágban megnyilvánult, és ennél fogva megismerhető tények elemzésének van jelentősége.

A törvényszék ítéletszerkesztési hibát vétett a vádlott aktuális tudatállapotával kapcsolatos, és az ítélet jogi indokolásába tartozó lényegi megállapításainak az ítéleti tényállásban szerepeltetésével, ugyanakkor a másodfokú bíróság ezt orvosolta azzal, hogy a jelzett részt a jogi indokolás részének tekintette, amely a 8. oldal 5. bekezdésének kapcsolatos érdemi megállapításaihoz megfelelően igazodik. Ilyen módon egy helyre szerkesztve minősíthető az elsőfokú bíróság által adott jogi indokolás elégségesnek. Adott körben a törvényszék helytállóan fejtette ki, hogy a fennálló elkövetési körülmények között a sértett fejének közepes, és azt meghaladó erővel történő, nagyobb számú rugdosása, majd a sértett nekifutásból, nagy erővel történt fejberúgása folyamán a terhelt tudatában felmerült a sértett halála bekövetkezésének reális lehetősége, és abba legalábbis belenyugodva cselekedett.

A vádlott élet kioltására irányuló szándékát az általa okozott súlyosabb sérülések közvetlenül életveszélyes jellege, az életfontosságú anatómiai képleteket magában foglaló testtájakra

irányzott támadás természete, a sérülések helye, a vádlott által véghezvitt bántalmazási folyamat konkrét megvalósításának módja, gyakorisága, az általa alkalmazott erő kifejtés fennálló intenzitása megfelelően és minden kétséget háttérbe szorító módon igazolja. A terhelt a magas szárú műbőr bakancsával előbb közvetlen közről, közepes erővel, legalább három alkalommal bal arcfélen rúgta a sértettet, majd hanyatt fektében a fejének bal oldalán, a közepeset meghaladó erővel ugyancsak többször megrúgta, végül mintegy három méteres távolságra hátrálva nekifutásból származó lendülettel, nagy erővel megrúgta a sértett fejének bal oldalát, a fül mögötti részen. Köztudomású tény, hogy az agy sérülékeny, a bakancsos rugdosással elkövetett nagy erejű, kitartó, nagyobb számú bántalmazás reálisan halálos eredményt okozhat, ezen következményt pedig adott körülmények között is képes volt a terhelt tudata átfogni.

Okszerűen jutott tehát a törvényszék arra a következtetésre, hogy a cselekménye kifejtésekor a vádlott aktuális tudatában felmerült a halálos eredmény bekövetkezésének reális lehetősége, az ilyen sérülés kialakulásába belenyugodva, az előrelátott következmények iránt közömbösen cselekedett. Helyesen vont következtetést arra vonatkozóan is, miszerint a halálos eredmény elmaradása a bűncselekményt észlelő személyek közbeavatkozásának és a szakszerű orvosi beavatkozásnak volt köszönhető.

Az előbbiek alapján a vádlotti cselekményt az élet kioltására irányuló szándék szintjén - a tárgyi oldal elemeinek mérlegelésével - helyénvaló módon értékelte.

A fentiek alapján az ítélet tábla nem osztotta a védelemnek az indokolási kötelezettség abszolút hatályú megsértésére alapozott, s erre tekintettel az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére és új eljárásra utasításra irányuló indítványát.

Helytálló következtetést vont a törvényszék a megállapított tények alapján arra is, hogy az adott helyzetben tanúsított sértetti magatartás a korábban átélt események felértékelődéséhez vezetett, s ennek hatására rövid idő alatt oly mértékűvé fokozódott a vádlott indulata, hogy hamarosan már egy külső személynek, illetőleg a saját fiának a felszólítása sem volt elegendő az elvesztett önkontrollja visszanyeréséhez. Összességében tehát a fenti állapotot helyénvaló módon minősítette olyan, fiziológiás eredetű indulatnak, amely az elkövető belső egyensúlyának megbomlásához, tudata elhomályosulásához vezetett, és amely egyúttal a cselekmény elkövetésére indította és ezáltal a kifejtett bántalmazás intenzitását is fokozta. A törvényszék tehát a vádlotti kijelentések, illetőleg **1. tanú** és **3. tanú** vallomásai alapján okszerűen találta elfogadhatónak a terhelt hirtelen támadt felindultságának tényét.

Ugyanakkor az elsőfokon eljáró bíróság helytelen következtetések levonása útján helyezkedett azon jogi álláspontra, hogy az erős felindulásban elkövetett emberölés büntette törvényi kritériumai jelen ügyben maradéktalanul megállapíthatóak.

Az ugyan rögzíthető, hogy a vádlott esetében az indulat olyan, fiziológiai eredetű magas foka állt fenn, amelynek következtében a belső egyensúlya megbomlott, számára a megfontolás szokásos mértékének megtartása lehetetlenné vált, olyan pszichikai állapotba került, mely a beszámítási képességét nem zárta ki, de a cselekménye tanúsításában és a magatartása irányításában a tudat és az akarat szerepe jelentős mértékben meggyengült. A vádlott igazolhatóan indulat hatására cselekedett, mely a tudatát is elhomályosította, viselkedésében a józan megfontolás megtartottságának ismérvei nem felismerhetők.

Ugyanakkor a fentiek szerinti erős felindulásnak méltányolható okból kell származnia, amely alapvetően két követelmény együttes fennálltát jelenti, egyrészt az indulatnak az

elkövetőn kívülálló ok hatásaként kell előállnia, másrésről annak erkölcsileg bizonyos fokig menthetőnek kell lennie.

Az emberölés privilegizált esetének megállapításánál az ölési szándék kialakítására ható méltányolható ok egyebek mellett az erkölcsi ismérvek meglétét is feltételezi. Ezen kritériumokat az ítélkezési gyakorlat alakította ki, és ezek megítélésénél elsődleges jelentősége van az elkövető és a sértett között fennálló viszonynak. Ezzel összefüggésben elsősorban azt kell vizsgálni, hogy az elkövetést kiváltó ok súlyossága valamint az elkövető magatartása objektíve arányban áll-e. A vádlott és sértett feltárt viszonyrendszere szerinti jelentéktlenebb sérelmet követő, ahhoz képest túlméretezett indulatkitörés nem alapozza meg az emberölés enyhébb esetének megállapítását. Az erős felindultságot eredményező sérelemnek tehát súlyosnak is kell lennie, a tettelegességben megnyilvánuló magatartásoknál is a súlyosság megítélése szempontjából az elkövető és a sértett közötti személyes viszonynak van meghatározó jelentősége.

Utóbbiakkal kapcsolatban helytállóan mutatott rá a fellebbviteli ügyészi álláspont arra, hogy a sértett pusztán szívességből fogadta be a vádlottat a házába, ezért őt bármikor távozásra szólíthatta fel, utóbbi ráadásul nem is érthette váratlanul a terheltet, hiszen a sértett ezirányú szándékát korábban már több alkalommal kifejezésre jutatta. Adott helyzetben a vádlott ruházatának megragadása, annak megrángatása és sértő megjegyzés tétele nem olyan súlyosan kifogásolható magatartás, és nem jelent olyan jelentős érdeksérelem, amely a vádlott indulatának méltányolható okból származását megalapozná. Helytálló a hivatkozás, miszerint a vádlott jellemzően belső, a saját pszichés állapotára visszavezethető okból, csalódottságában és elkeseredettségében tanúsított magatartása egyrésztől nem képez méltányolható külső okot, másrésztől nem hogy erkölcsileg bizonyos fokig menthető, hanem éppen erkölcsileg elítélendő, cselekménye az őt házába befogadó sértett ellen irányult.

Az ismert előzményekből tudható az is, hogy a vádlott és a sértett között a különböző, kisebb súlyú tettelegességek (a talicskával történt hazaszállítást követő bántalmazás, illetőleg a vádlott pólójának a testéről késsel történt levágása), szidalmazások, sértések, egymást emberi méltóságában is megalázó cselekmények többször előfordultak, nevezettek kapcsolata különböző konfliktusoktól terhes volt, ezek jó része az adatok szerint a sértett kifogásolható magatartására volt visszavezethető. Utóbbiakra tekintettel a könnygázspray terhelt általi beszerzése és magánál tartása azt igazolja, hogy **vádlott** készült - ha nem is kifejezetten a konfliktusuk erőszakos lerendezésére, hanem - a sértetti magatartással szembeni ellencsapásra, visszavágásra. A fentiek szerint a sértett részéről megszokottan előforduló és környezetének egyéb tagjait is sértő megnyilvánulások hatására történő élet elleni cselekmény elkövetése az erkölcsi méltányolhatóság hiánya okából sem alapozza meg a privilegizált eset megállapítását.

Az elsőfokú bírósággal egyezően az ítélőtábla a felindulást kiváltó ok mibenlétének megítélését nem szűkítette le a cselekmény elkövetését közvetlenül megelőző eseményekre, hanem a történések egész folyamatát, az eset összes körülményeit kölcsönhatásukban és folyamatosságukban vonta vizsgálat alá. Ekörben megállapítható, hogy a lakás elhagyására vonatkozó sokadik durva, ámde jogszerű sértetti felszólítás a terhelt akkori élete egyetlen biztos pontját jelentő lakhatási lehetőségének elvesztésével fenyegetett, és ezen negatív kilátás folytán fellépő csalódottsága és elkeseredettsége túlméretezett indulatkitöréshez vezetett, az elkövetést kiváltó ok súlya pedig korántsem áll arányban a vádlott élet kioltására irányuló cselekményével.

A fentiek értékeléséből okszerűen következik, hogy a terhelt nem méltányolható külső okból származó felindult állapotban hajtotta végre ölésre irányuló cselekményét, hanem a felindulását kiváltó ok döntő mértékben a terhelt személyes tulajdonságaiban, illetőleg a kedvezőtlenül alakuló körülményeiben rejtett, és utóbbi tényező - az elkövetőn kívülálló, objektív jellegű kiváltó körülmény hiányában - már önmagában is kizárja a privilegiált emberölés megállapítását.

A fentiekre tekintettel az elsőfokon eljáró bíróság az ítélete indokolásának 8. oldalán, a második bekezdésben helytállóan indokolta, miért találta a bizonyítékok alapján elfogadhatónak a vádlott hirtelen támadt felindultságát, helyes következtetést vont arra nézve, hogy a terhelt rövid idő leforgása alatt teljesen elvesztette az önkontrollját, megalapozatlan azonban a 8. oldal 3. bekezdésébe foglalt, a rendelkezésre álló bizonyítékok által alá nem támasztott azon megállapítása, miszerint az eleve éplélektani alapon nyugvó felindult állapota **a patológiás szintet megközelítően vált felfokozottá**, ezért az ítélet tábla az utóbbi megállapítást mellőzte. A fentebb részletesen indokoltak szerint ugyancsak mellőzni kellett az indokolási részből a 8. oldal 4. bekezdésébe foglalt, a vádlott elsőpró erejű indulatának menthető okból származásával kapcsolatos érvelést, amely helytelen következtetést foglal magában. Ugyanilyen okból kellett mellőzni az ítélet 7. oldalának 6. bekezdése első mondatát, illetőleg a 8. oldal 5. bekezdésének erre vonatkozó megállapítását a terhelti erős felindultság menthető okból származtatóságának körében.

A fentiekre figyelemmel az ítélet tábla az elsőfokon eljáró bíróság ítéletét a Be.372.§ (1) bekezdése alapján megváltoztatta, és a terhelt által elkövetett cselekményt a Btk.160.§(1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő emberölés büntette Btk.10.§(1) bekezdése szerinti kísérletének minősítette.

A bűncselekmény minősítésének megváltozására figyelemmel a kiszabott büntetés felülvizsgálata is indokoltá vált.

Az elsőfokon eljáró bíróság által alkalmazott anyagi jogszabály kiválasztásának szempontjaival, az azzal kapcsolatos rövid indokolással az ítélet tábla egyetértett, az elbíráláskor hatályos jogszabály, a 2012. évi C. törvény rendelkezései a feltételes szabadsággal kapcsolatos szabályozásra figyelemmel a terhelttel szemben kedvezőbb elbírálást biztosítanak.

A rendelkezésre álló iratok alapján az is megállapítható, hogy a törvényszék a próbaidő előtt elkövetett bűncselekmény miatt indult büntetőeljárásra figyelemmel a Be.265.§ (2) bekezdésében foglaltak szerint helyénvaló módon egyesítette jelen büntetőügyet és a próbára bocsátással érintett ügyet, ugyancsak törvényesen került sor a korábbi próbára bocsátás megszüntetésére, egyúttal a próbára bocsátást kimondó rendelkezés hatályon kívül helyezésére, és fentiekre tekintettel halmazati büntetés kiszabására. Az előbbi rendelkezés jogalapja azonban helyesen a Btk.66.§(1) bekezdés a.) pontja, illetőleg az ítélet tábla a jogi indokolást azzal egészíti ki, hogy az utóbbi rendelkezésre a Be.330.§(4) bekezdése értelmében került sor.

A minősítés változásra figyelemmel az irányadó büntetési tétel - a halmazati szabályokra is tekintettel - az elsőfokon figyelembe vett 2-10 év helyett 5 évtől 17 évig terjedő szabadságvesztés büntetés, amelynek a középértéke 11 év. A büntetéskiszabás törvényességének felülvizsgálata során az ítélőtábla is figyelemmel volt az elsőfokon eljáró bíróság által túlnyomórészt helytállóan feltárt enyhítő és súlyosító körülményekre, utóbbiak köréből azonban kirekesztette az arra történt hivatkozást, hogy a kísérleti szakban maradt cselekmény egyúttal befejezett életveszélyt okozó testi sértést valósított meg, ehelyett nyilván nagyobb nyomatékka kellett enyhítő körülményként értékelni - a törvényszékkel egyezően - a cselekmény kísérleti szakban maradását, amelynek súlyát azonban óhatatlanul csökkenti a kísérlet befejezett és közeli volta. További súlyosító körülmény az azonos háztartásban együtt élők között elkövetett élet elleni cselekmények elszaporodottsága. A helyesen számba vett büntetéskiszabási tényezők közül a vádlottnak fel nem róható jelentősebb időmúlást, a beismerését és megbánását, továbbá a jogellenes és erkölcsileg is kifogásolható magatartásban megnyilvánult sértetti közrehatást kell kiemelni, ezen túlmenően a terhelt személyi körülményeinek kedvező alakulása indokolja a középértéket el nem érő szabadságvesztés kiszabását és annak a büntetési tétel minimumában történt meghatározását. Az elsőfokú bíróság által alkalmazott, és a minősítésváltozás folytán irányadó büntetési tétel alsó határával megegyező tartamú szabadságvesztés helybenhagyása történt ezért a másodfokú bíróság részéről. Az ilyen tartamban kiszabott joghátrány szükséges, de egyben elegendő is a terhelttel szemben a büntetési célok eléréséhez, a speciál - és generál prevenciós szempontok érvényre juttatásához.

Az ítélőtábla olyan további enyhítő körülményeket, amelyek a különös részi minimumot el nem érő büntetés kiszabását, az enyhítő szakasz alkalmazását megalapozták volna, nem talált. A börtönbüntetés törvényszék által megállapított tartamához megfelelően igazodik a közügyektől eltiltás mértéke is, amelyről a törvényszék helyesen rendelkezett. Mindezek miatt a másodfokú bíróság sem a kiszabott büntetés súlyosítását, sem annak enyhítését nem találta indokoltnak.

A fentebb részletesen indokoltak szerint az ítélőtábla a terhelti cselekmény jogi minősítésével kapcsolatos rendelkezést a Be.372.§(1) bekezdése szerint megváltoztatta, az elsőfokú ítélet további rendelkezései megfelelnek a büntető anyagi, és eljárási jogszabályoknak, azokat az ítélőtábla a Be.371.§(1) bekezdése alapján helybenhagyta, a Be. 361. §-a szerint megtartott nyilvános ülésen.

Az ítélőtábla a Be.381.§(1) bekezdése alapján rendelkezett a másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség összege és viselése tárgyában.

Győr, 2015. május 6. napján

Dr. Széplaki László sk. . Németh Balázs sk. . Csák Csilla sk.
a tanács elnöke a tanács tagja, előadó a tanács tagja

Z á r a d é k :

Ez az ítélet és az ebben foglalt változtatásokkal a Veszprémi Törvényszék 2015. január 28. napján kihirdetett, 10.B.875/2013/22. számú ítélete a mai napon jogerőre emelkedett és végrehajtható.

Győr, 2015. május 6. napján

. Széplaki László sk.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:
Kiadó: